

Debreceni Egyetem  
Bölcsészettudományi Kar  
Magyar Nyelvtudományi Tanszék

**A homoszexualitás nyelvi kifejeződése a politikai  
korrektség tükrében**

**- záródolgozat magyar nyelvészetből -**

Készítette: Miklós Eszter Gerda  
IV. magyar – V. francia

Témavezető: Kis Tamás

2004/2005. tavaszi félév

Napjaink egyik leggyakrabban emlegetett nyelvhasználati kérdése az ún. politikailag korrekt kifejezésmódhoz, illetve ennek igényéhez kötődik. NÉMETH LÁSZLÓ (2001) szerint „a politikai korrektség az 1960-as években Amerikában meggyökeresedett közelítésmód, melynek lényege, hogy a szóbeli közlésekben, illetve cselekvésekben egy adott (általában kisebbségi helyzetben lévő) csoport önmaga azonosítására használt fogalmait, elgondolásait figyelembe vevő és azt elismerő módon nyilatkozik egy érintett személy. A politikai korrektség *megköveteli* (kiemelés tőlem, M. E. G.), hogy a helyzetek alakításában, illetve megfogalmazásokban ne jelenjenek meg a többségi gondolkodást jellemző sablonos (előítéletes) megközelítések...”<sup>1</sup>. Jelen dolgozat célja annak vizsgálata, hogy egy adott kisebbségben lévő társadalmi csoporttal (a homoszexuálisokkal) kapcsolatban milyen hatása van, lehet a politikailag korrekt kifejezésmódnak. Az idézett definícióból általam kiemelt *megköveteli* szó jól mutatja, hogy a politikai korrektség követelményrendszere mint ugyan nem kodifikált, ám nagyon is preskriptív elvárásrendszer viszonyul a nyelvhasználathoz. Ebből kiindulva, elgondolásom szerint a politikai korrektség mint külső, előíró jellegű követelmény, ugyanolyan viszonyba kerül a nyelvvel, mint a nyelvművelés és a nyelvújítás, azaz csak korlátozott hatással lehet a valós nyelvhasználatra. Bizonyos szavakhoz, kifejezésekhez kötődő értékítélet által az adott beszélőre is kivetül a negatív értékítélet, tehát ahogy a nyelvművelés hatására az adott beszélőre a „műveletlenség” bélyegét sűtik, úgy a politikai korrektség jegyében például a „homofób” jelző társulhat a követelményrendszernek meg nem felelő beszélőhöz. Ugyanakkor vizsgálataim azt mutatják, hogy az egyes kifejezések használatának gyakorisága alapvetően nem korrelál az adott beszélők által a homoszexualitásról vallott nézettel.

Dolgozatom fejezetei a következő nyelvhasználati területeket vizsgálják: a nyelvhasználók körében megjelenő homoszexualitással kapcsolatos kifejezéseket, a homoszexuálisok chat-nyelvben felvett felhasználói nevét, illetve a magyarországi, homoszexuálisokat támogató, érdekvédelmi szervezetek hivatalos elnevezéseit. Úgy vélem, hogy ezen három terület vizsgálata alkalmas lehet a politikai korrektség elvárásrendszerével szemben működő nyelvhasználati magatartás bemutatására, mely felhívja a figyelmet a politikailag korrekt kifejezésmód mint a nyelvhasználókkal, és ezen keresztül a nyelvvel szemben támasztott követelményrendszer problematikus voltára.

---

<sup>1</sup> NÉMETH LÁSZLÓ (2001): *A politikai korrektség és a csoport folyamatai*. Internet: [www.mmszke.hu/irodalom/Nemeth](http://www.mmszke.hu/irodalom/Nemeth), MASCOPE konferencia, 2001. november 17.

## 1. Az öndefiníció kérdése

NÉMETH LÁSZLÓ (2001) definíciójából kiindulva a homoszexuálisokra vonatkozó politikailag korrekt kifejezés az „adott (általában kisebbségi helyzetben lévő) csoport ön maga azonosítására használt fogalmait, elgondolásait figyelembe vevő” megnyilatkozás. Ennek értelmében a politikailag korrektnek tekintett kifejezést az érintett csoport maga határozza meg azzal, hogy öndefiníálásában milyen szavakat használ. A következőkben tehát nem az egyes közszereplők által használt, politikailag korrektnek szánt kifejezéseket kívánom tárgyalni, hanem a homoszexuálisok, illetve szervezett csoportjaik által használt önmegnevezésekből fogok a politikailag korrektnek tartható elnevezésre következtetni.

Ezen vizsgálatom két részből áll: egyrészt a magyarországi homoszexuális érdekvédelmi szervezetek hivatalos elnevezéseiből, másrészt a chat-nyelvben használt egyéni felhasználói nevekből kívánok erre vonatkozó következtetéseket levonni. Ezáltal lehetőségem nyílik mind a kollektív, szervezett, hivatalos, mind pedig az egyéni, anonim jellegű öndefiníciót beemelni a vizsgálat érdeklődési körébe.

Magyarországon a következő homoszexuális érdekvédelmi és baráti szervezetek léteznek, illetve léteztek az elmúlt tíz évben: Labrisz Leszbikus Egyesület, Háttér Társaság a Melegekért, DAMKÖR (Dél-Alföldi Meleg Baráti Kör), Első Magyar Meleg Alapítvány, Flamingó Kör – Leszbikus és Meleg Fiatalok Klubja, Keshergay Magyar Zsidó Leszbikus és Gay Csoport, Lambda Budapest Meleg Baráti Társaság, Öt Kenyér Keresztény Közösség a Homoszexuálisokért, Pápai Menedék Baráti Társaság, Szivárvány Misszió Alapítvány, Zalai Csoport, Műegytemi Meleg Kör, Szimpozion Baráti Társaság, Együtt Egymásért Egyesület, VándorMások stb.<sup>2</sup>. A felsorolt tizenöt elnevezés közül öt nem tartalmaz explicit öndefiníciót a homoszexualitásra vonatkozóan, közülük a Szivárvány Misszió Alapítvány azonban a *szivárvány* szóval mint nemzetközi jelképpel utal az alapítvány működési-érdeklődési területére. A fennmaradó tíz szervezet közül hat viseli nevében a *meleg*, három a *leszbikus*, illetve egy-egy a *homoszexuális*, a *gay* és a *mások* kifejezést mint önmegnevezést. Külön érdekességet jelent a szervezetek elnevezései kapcsán, hogy a *meleg* szó hatból öt esetben a női és férfi homoszexuálisokat egyaránt jelenti, míg egy esetben (Flamingó Kör – Leszbikus és Meleg Fiatalok Klubja) a *meleg* kifejezés kizárólag a férfiakra vonatkozik. Ugyanezt az elkülönítést lehet megfigyelni a *gay* szóval kapcsolatban is, bár egyetlen olyan szervezet sincs, mely önállóan használná ezt az önmegnevezést, a Keshergay Magyar Zsidó Leszbikus

---

<sup>2</sup> A felsorolás csakis a teljesség igénye nélkül készülhetett, ugyanis nem találtam olyan adatbázist, melyre ebben a kérdésben támaszkodhattam volna, ezért a kihagyott egyesületektől, illetve szervezetektől elnézést kérek.

és Gay Csoport nevében a *gay* egyértelműen a férfi homoszexuálisok körére értendő. Mindez annál is inkább meglepő, mert az *A magyar nyelv értelmező szótárának* 1961-es kiadása<sup>3</sup> a *meleg*-et mint átvitt, bizalmas kifejezést, a homoszexuális nőre vonatkoztatta, illetve ehhez kapcsolódóan a *Szinonima szótár* 1983-as kiadása<sup>4</sup> a *meleg*-et szintén a 'homoszexuális nő' értelemben határozza meg. A szó jelentéskörének módosulását jól mutatja, hogy a *Magyar Értelmező Kéziszótár*<sup>5</sup> 2003-as második átdolgozott kiadásában már 'homoszexuális személy, elsősorban férfi' jelentésben szerepel. Ehhez járul az is, hogy mostanra már elvesztette bizalmas jellegét is. Tehát az egykor kizárólag nőkre értett *meleg* szónak lassanként kiterjedt az értelmezési köre a homoszexuálisok egész körére, majd az eredetivel ellenkező irányba, a férfi homoszexuálisok irányába tolódott el. A fenti arányok ismeretében azt mondhatjuk, hogy ez, az értelmezési körét tekintve mindenképpen egyfajta bizonytalanságot rejtő szó lehet a NÉMETH LÁSZLÓ (2001) által adott definíció alapján a politikailag korrektnek tekinthető kifejezés. Ugyanis abban az esetben, ha elfogadjuk, hogy a politikailag korrekt kifejezés elsősorban az adott csoport öndefiníciójából adódik, akkor napjaink meleg-szervezeteinek elnevezésére magától értetődően támaszkodhatunk. Ebből kiindulva azonban több mint ellentmondásosnak tűnik a HALMAI GÁBOR<sup>6</sup> és KONTRA MIKLÓS<sup>7</sup> által is hivatkozott Szivárvány Társulás a Melegek Jogaiért nevű egyesület, melyet névváltoztatásra kötelezett a Fővárosi Bíróság a *melegek* kifejezés bizalmas volta miatt. Tehát egyrészt a NÉMETH LÁSZLÓ által definiált „politikai korrektség” értelmében a *meleg* kifejezés használata kívánatos, ugyanakkor az igazságszolgáltatás ennek ellentmondó ítélet révén mintegy megkérdőjelezi az adott csoport öndefinícióját. Ezáltal a politikailag korrekt és a jogilag korrekt látszólag kizárja egymást.

A politikailag korrekt elnevezés alapjául szolgálhatnak azok a kifejezések, melyeket a társadalom adott csoportjának szervezett egységei hivatalosan vagy nem hivatalosan viselnek, de a homoszexuálisok esetében nem egy közös kultúrát, nyelvet, vallást hordozó kisebbségről van szó, mely nyelvhasználatában, öndefiníálásában valamiféle közös normát követ, hanem egy olyan csoportról, amit kizárólag a szexuális orientáció azonossága köt össze. Ennek értelmében nem beszélhetünk egy adott csoportot jellemző nyelvhasználati módról, hanem sokkal inkább a csoportot alkotó egyének nyelvhasználatának arányaiban jellemzőbb, illetve kevésbé jellemző vonásairól. Ennek vizsgálatára véleményem szerint alkalmas a chat-nyelv,

<sup>3</sup> *A magyar nyelv értelmező szótára* (1961), szerk.: ORSZÁGH LÁSZLÓ – BÁRCZI GÉZA: Akadémiai Kiadó, Bp.

<sup>4</sup> O. NAGY GÁBOR - RUZSINSZKY ÉVA (1983): *Szinonima szótár*, Akadémiai Kiadó, Bp.

<sup>5</sup> *Magyar Értelmező Kéziszótár* (2003), főszerk.: PUSZTAI FERENC: Akadémiai Kiadó, Bp.

<sup>6</sup> HALMAI GÁBOR (1995): Az intolerancia diadala, *Magyar Hírlap*, 1995.február 14.: 7.

<sup>7</sup> *Nyelv és társadalom a rendszerváltás kori Magyarországon* (2003), szerk.: KONTRA MIKLÓS: Osiris Kiadó, Bp.: 327.

hiszen a felhasználói név kiválasztásával anonim módon nyílik alkalom az öndefinícióra. 2005. április 19. és május 6. között hét alkalommal látogattam meg a [www.chat.hu](http://www.chat.hu) internetes portált, ahol a *fiú keres fiút*, illetve a *lány keres lányt* szobákban virtuálisan jelenlévő személyek felhasználói nevét lehetőségem volt külső szemlélőként összegyűjteni úgy, hogy az adott személyek anonimitását tiszteletben tartottam. Mivel az említett szobák elnevezésükből is adódóan, speciálisan a homoszexuális érdeklődésűek számára vannak fenntartva, így a felhasználók széles köre nem tartja fontosnak, hogy felhasználói nevével külön jelezze szexuális orientációját. Vizsgálatom tehát kizárólag azokra felhasználói nevekre koncentrált, melyek explicit módon jelzik a homoszexualitást, tehát nem vettem figyelembe az ún. fantázianeveket. Összesen 65 férfi és 71 női felhasználói nevet gyűjtöttem.<sup>8</sup> Az ún. nick-ek három nagy csoportba oszthatók mind a férfiak, mind pedig a nők tekintetében: az első csoportba a „homoszexuális” valamely szinonimáját tartalmazó nevek kerültek (pl.: *melegrac gyor*), a másodikba az általam „körülírásként” definiált megnevezési formák tartoznak (pl.: *Férfi\_Pasit*), míg a harmadik csoportba azokat a felhasználói neveket válogattam, melyek nem öndefináló jellegűek, hanem jellegzetesen homoszexuális nemi aktusra vonatkozó felhívással élnek (pl.: *passzív fiú 19*). A kialakított három csoport mindkét nem esetében világosan elkülöníthető, de a férfiaknál, illetve a nőknél teljesen más arányok mutatkoznak az egyes csoportok között. Míg a női nevek 86%-a öndefináló jellegű, addig a férfiak esetében ez csupán 38%. Ugyanakkor mind a körülírással élő formák, mind pedig a szexuális aktusra vonatkozó nevek tekintetében jelentős eltérés figyelhető meg a férfiak javára: a férfi nick-ek 40%-a körülírásos, szemben a nőknél tapasztalható 13,5%-kal, illetve a férfi nevek szexuális tartalmára jellemző 22%-os arány mellett elenyésző ugyanezen kategóriában a női nick-ek 1,5%-a. Jelen dolgozat érdeklődési körébe elsősorban az öndefináló jellegű felhasználói nevek tartoznak, ezért a következőkben ezek részletes elemzésére vállalkozom. A férfi öndefináló nick-ek között a *homoszexuális* négy szinonimája jelenik meg (*gay*, *meleg*, *buzi*, *homi*), melyek közül az érintett személyek 68%-a használja a *gay* kifejezést (pl.: *gay\_bringás*, *gayboi82*, *gaylucifer*, *nyíregyigay*, *gay\_Eger* stb.), 24%-a pedig a *meleg* szóval jelöli meg önmagát (pl.: *melegecske*, *melegmodell1*, *!miskolcimeleg* stb.). Amennyiben összevetjük ezeket az arányokat a homoszexuális szervezetek elnevezéseivel kapcsolatban tapasztalt megnevezési formákkal, azt figyelhetjük meg, hogy a kollektív, szervezett, hivatalos öndefinálás esetében a férfi homoszexuálisokra elsősorban a

---

<sup>8</sup> Természetesen az anonimitás révén nem lehet kizárni, hogy bizonyos személyek a valóstól eltérő neműnek és szexuális érdeklődésűnek adják ki magukat felhasználói nevük által, de ezektől az esetektől jelen vizsgálatban eltekintek.

*meleg* szó használatos, míg az egyéni, anonim jellegű önmegnevezésnél a *gay* közel háromszor gyakoribb a *meleg*-nél. Ez a különbség számos okra vezethető vissza. Ezek közül az egyik a chat-használók fiatalabb életkora, ami miatt nagyobb hatása lehet a nyelvi divatnak, tehát emiatt is használhatják az angol nyelvből származó *gay* kifejezést a kevésbé divatos *meleg* helyett (a chat – és maga az internet, illetve tágabb értelemben a számítástechnika – egyébként is nagy arányban tartalmaz angol eredetű idegen szavakat). Az életkor, a nyelvhasználati terület és ezekhez kapcsolódóan a nyelvi divat kézenfekvő magyarázatul szolgálhat az említett eltérésre, de talán érdemes annak lehetőségét is felvetni, hogy a chaten megjelenő öndefiniálási formák talán egy következő stádiumot is jelenthetnek a homoszexuális önmegnevezés kérdésében. Az angol szlengből származó –eredetileg ’vidám’ jelentéssel bíró – *gay* kifejezéshez, a *homoszexuális* egyéb szinonimáitól eltérően, nem tapad egyelőre semmilyen értékítélet a magyar nyelvben, és talán ennek is köszönheti rendkívüli népszerűségét azon a fórumon, melynek résztvevői számára a *meleg* már nem tekinthető értéksemleges kifejezésnek. A *meleg* helyére lépő *gay* arra a gyakori és teljesen természetes nyelvi folyamatra lehet jó példa, mely talán leginkább gátolja a politikai korrektség elvárásrendszerének érvényesülését. Mint valamennyi negatív tartalommal bíró kifejezés – a megszokottól eltérő, úgymond deviáns jellege miatt a homoszexualitás napjaink társadalmában ilyennek számít –, a *homoszexuális* szinonimái egymás után telítődtek pejoratív jelleggel, míg végül a 20. század elején a németből átvett *meleg* kifejezés<sup>9</sup> is a korábbi szinonimák sorsára jutott, ezért természetes jelenség, hogy egy újabb idegen szó kerül be a magyarba, mely hosszabb-rövidebb ideig kecsegtet az értéksemlegesség látszatával.

A női öndefiniáló nevek közül egyetlen kivétellel (*Gay Li*), valamennyi a „leszbikus” kifejezés valamelyik rövidített, illetve becézett formájával élt (*leszbi*, *lesbi*, *leszbike*, *lesby* stb.). Mindez azt látszik bizonyítani, hogy a férfi önmegnevezésekkel ellentétben a nőknél sokkal kevésbé játszik szerepet a pejoratívnak ítélt megnevezések elkerülésének vágya. A „leszbikus” tehát egyszerre van jelen a homoszexuális nők hivatalos megnevezéseként a homoszexuálisokat támogató szervezetek öndefiníciójában, illetve a chat-nyelvben mint egyéni, anonim jellegű önmeghatározás. A különbség mindössze abban áll, hogy a felhasználói névként használt formák becéző változatok, illetve írásmódjuk az angol nyelvi mintákat követi (*i* helyett *y*, illetve *sz* helyett *s*: pl.: *lesby*). A kollektív és az egyéni

---

<sup>9</sup> „az A) 10. bizonyosan német hatásra keletkezett; vö. ném. *warm* ’meleg; izgalmas, veszélyes; homoszexuális; stb.’.” *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára* (1976), Akadémiai Kiadó, Bp. Arra nézve azonban, hogy a németben miként alakult ki a *warm* szó ezen jelentése, nem találtam magyar nyelvű szakirodalmi hivatkozást, csupán feltételezem, hogy a németben meglévő *schwul* ’homoszexuális, buzi’, illetve *schwül* ’tikkasztó, rekkenő, fülledt’ közötti hasonlóság révén jött létre.

öndefiníció esetén egybeesésére több lehetséges ok található. Egyrészt számot kell vetni a homoszexuális nőkre vonatkozó szókinés a férfiakénál jóval szűkebb voltával (a későbbiekben erre részletesen kitérek), illetve nem szabad szem elől téveszteni a homoszexuális nők által a *leszbikusság* fogalmához kötött számos pozitív fogalmat. SZILÁGYI GYULA (2002) szerint „ők inkább a személyi méltóság és szabadság, az érzékiség és intimitás, a romantika, a függetlenség szempontjából jellemzik saját magatartásukat...”<sup>10</sup>. Mindehhez azt is hozzá kell tenni, hogy „a női homoszexualitással szemben általában is sokkal nagyobb a társadalmi tolerancia”<sup>11</sup>. Így tehát a *leszbikus* kifejezés pejoratív terheltsége sokkal kisebb, mint a férfiakra vonatkozó *homokos* és *meleg* kifejezéseké, nem is beszélve a *buzi*-ról.

Bár szorosan nem tartozik az öndefiníció témájához, mégis érdemes kitérni az ún. körülírással megfogalmazásokra, ugyanis az ezen a területen meglévő jelentős különbség a két nem között szintén azt látszik bizonyítani, hogy a nők sokkal kisebb mértékben élnek az akár eufemizált formának is tekinthető *lánylányt15* típusú öndefinícióval. A férfiak ezzel szemben az angoltól átvett *gay* mellett igen nagy arányban használják ki az explicit öndefiníció elkerülésének lehetőségét (pl.: *férfi férfi, f+f* stb.), illetve a szexuális aktusban betöltött szerep megnevezése (pl.: *aktív(uni)-22-bp*) szintén alkalmat nyújt a terhelt kifejezések mellőzésére.

Összességében tehát a kollektív és az egyéni öndefiníció vizsgálata arra enged következtetni, hogy a homoszexuális nők esetében (számos okból kifolyólag) egyfajta egybeesés tapasztalható, azaz mind a szervezetek, mind az egyének a „leszbikus” kifejezés valamelyik formáját használják. Ez a koincidencia értelmezhető a NÉMETH LÁSZLÓ (2001) által definiált „politikailag korrekt” kifejezés par excellence megvalósulásának, tekintet nélkül arra, hogy (mint azt a későbbiekben vizsgálni is fogom) ez a kifejezés milyen szerepet tölt be a társadalmi többség, azaz jelen esetben a heteroszexuálisok nyelvhasználatában.

Másrészt viszont a homoszexuális férfiak esetében közel sincs ilyen könnyű helyzetben az, aki a rájuk vonatkozó „politikailag korrekt” kifejezés meghatározását tűzi ki célul. Mint azt korábban láttuk, a homoszexuálisokat támogató szervezetek a férfiakra elsősorban a *meleg* kifejezést használják, bár ez nem különül el olyan jól, mint a *leszbikus* esetében. Gondot okoz ugyanis, hogy a *meleg* szó bizonyos esetekben kizárólag a férfiakra vonatkozik, míg máskor a homoszexuálisok összességére. A kollektív öndefinícióval kapcsolatos problémához járul azonban még a *gay* kifejezés kimagasló gyakorisága az egyéni önmegnevezések körében. Azt kell tehát mondanunk, hogy a nőkkel szemben, a homoszexuális férfiak esetében rendkívül nehezen alkalmazható NÉMETH LÁSZLÓ (2001)

---

<sup>10</sup> SZILÁGYI GYULA (2002): *Júlia és Júlia*, Magyar Könyvklub, Bp.: 5.

<sup>11</sup> Uo.: 6.

definíciója, hiszen eszerint a *meleg* vagy a *leszben* lenne a politikailag korrekt forma, de mint fent említettem, a Szivárvány Társulás a Melegek Jogaiért nevű egyesületet sújtó ítélet mégsem ezt igazolja.

A következőkben a fent ismertetett öndefiníciókat, illetve politikailag korrektnek ítélt kifejezéseket kívánom összevetni a valós nyelvhasználat tapasztalataival. Arra a kérdésre keresem a választ, hogy a homoszexuálisok által tudatosan, egy adott névválasztási szituációban megjelölt öndefiníciós kifejezések hogyan jelennek meg a mindennapi élet nyelvhasználatában.

## 2. Asszociációk egy témára

A fenti kérdésre úgy kerestem választ, hogy különböző szexuális orientációjú embereket kértem meg internet útján, anonim módon (a [www.ketely.fw.hu](http://www.ketely.fw.hu) honlapon), illetve személyesen, hogy gyűjtsék össze azokat a szavakat, kifejezéseket, mondásokat, amelyek a homoszexualitással kapcsolatban eszükbe jutnak. 40 kérdőív (melléklet) elemzése révén igyekszem következtetéseket levonni a „politikai korrektség” fogalmának létjogosultságát illetően.

A kérdőíveket 18 és 35 év közötti érettségizettek töltötték ki 2005 áprilisában és májusában. A kérdőív a személyes adatokon (kor, lakóhely, nem, iskolai végzettség) kívül tartalmaz a szexuális orientációra és a homoszexualitás megítélésére vonatkozó kérdéseket is.

A 45 adatközlő (28 férfi és 17 nő) 20 %-a homoszexuális, míg 11 %-a biszexuális irányultságúnak vallotta magát, a fennmaradó 69% heteroszexuális orientációjú (transzszexuális, illetve aszexuális érdeklődésre nem érkezett válasz). A megkérdezett személyek 67%-a tekinti magánügynek a homoszexualitást, 22%-uk emberi alapjognak tartja, míg 11%-uk betegségként tekint a homoszexuális beállítottságra. Ez utóbbi felfogást kizárólag heteroszexuálisok vallják. A társadalmi többséget jelentő heteroszexuálisok közül 71% jellemzi magánügyként, 13% emberi alapjogként a sajátjától eltérő szexuális orientációt, míg 16% betegséget lát a homoszexualitásban. A homo- és biszexuálisok 57%-ban tartják magánügynek, illetve 43%-ban emberi alapjognak saját szexuális érdeklődésüket. A megkérdezettek közül senki nem jelölte be azt, hogy bűn vagy norma-szegés lenne a homoszexuális orientáció.

Kutatásom szempontjából rendkívül érdekes adalék, hogy míg a megkérdezett heteroszexuális férfiak 24%-a tartja betegségnak a homoszexualitást, addig a heteroszexuális

nők esetében ez csupán 7%. Úgy vélem, ez az adat tanulságos lehet, hiszen azt mutatja, hogy a nők sokkal toleránsabbak a szexuális kisebbséggel szemben.<sup>12</sup>

A 45 adatközlő összesen 284 szót, kifejezést, mondást gyűjtött össze a homoszexualitással kapcsolatban, melyek közül 128 (45%) identitást jelöl. Ez alapján lehetőség nyílik a heteroszexuális megkérdezettek által szolgáltatott adatok összevetésére a korábban vizsgált homoszexuális öndefinícióval. Az összegyűjtött kifejezéseket úgy rendeztem sorba, hogy előre kerüljenek a minél gyakrabban és minél előkelőbb helyen említett szavak. A heteroszexuálisok válaszai alapján a lista elejére a *meleg* kifejezés kerül, majd ezt követi sorrendben a *buzi*, a *homokos*, a *köcsög* és a *leszbikus*. Mindenképpen érdemes figyelmet fordítani arra, hogy még ha a *meleg*-et mint mindkét nemre vonatkozó kifejezést értelmezzük is, a lista következő három tagja egyértelműen a homoszexuális férfiakra vonatkozik, csupán ötödik helyen áll a 'homoszexuális nő' jelentésű *leszbikus*. Itt visszautalhatunk a homoszexuális nőket érintő magasabb fokú társadalmi toleranciára, hiszen nem véletlen, hogy a *homoszexualitás* kifejezéssel kapcsolatban a válaszadók zöme a homoszexuális férfiakra asszociált, nem pedig a nőkre. A férfi homoszexualitás sokkal erőteljesebb jelenléttel bír a nyelvhasználatban, ezáltal kitüntetett szerephez jut. Ehhez kapcsolható az az adat is, hogy egyértelműen nőre vonatkozó kifejezés a 143 identitást jelző szó közül csupán 11 (*leszbikus*, *leszbi*, *leszboszi*, *leszbibaba*, *nő férfi bőrbe bújtatva*, *pinanyaló*, *tomboy/tomboyi*, *nyaller*, *butch*, *femme*, *bika*), melyek közül hármat (*butch*, *femme*, *bika*) csak homo- vagy biszexuális nők jelölték meg. A *meleg* nagyarányú ismertsége és az asszociációk közötti első helye összhangot mutat a homoszexuálisok öndefiníciója révén kialakított politikailag korrekt jellegével. Ugyanakkor a nick-ek által történő öndefinícióban kiemelkedő szerepet játszó *gay* kifejezés a heteroszexuálisok nyelvhasználatában rendkívül alacsony arányt mutat. Ebben nagymértékben közrejátszik egyrészt a chat-nyelv erősen anglicizált volta, másrészt pedig az a tény, hogy a heteroszexuálisok sokkal gyakrabban élnek olyan kifejezésekkel, melyek pejoratív jellegük miatt nem vesznek részt a homoszexuálisok önmegnevezésében.

A németből tükörfordítással átvett *meleg*-hez kapcsolódnak szemantikailag a *langyos*, *langyi*, illetve *forró* kifejezések, melyek azáltal tettek szert a 'homoszexuális' jelentésre, hogy

---

<sup>12</sup> Sajnos kérdőívemben nem tértem ki a homoszexuális nők és férfiak megítélése közötti különbségre, így csak következtetni tudok arra, hogy a nők ezen nagyobb fokú toleranciája mindkét nembeli homoszexuálisok irányába, illetve a lesbikusok felé irányuló nagyobb társadalmi elfogadás azt eredményezi, hogy a homoszexuális férfiak alkotják a leginkább kizsájtott csoportot.

a szexuális orientáció milyenségét vizuálisan skálaként elképzelve<sup>13</sup> mindez összehasonlítható a hőmérő skálájával. Tehát a németből átvett 'homoszexuális' jelentésű *meleghez* viszonyítva az elképzelt skála alapján 'kissé homoszexuális' jelentést vett fel a *langyos* és ebből a *langyi* és a *langymeleg*, míg 'nagyon homoszexuális' jelentést kapott a *forró*. Ugyanezen logika alapján nyeri el a 'heteroszexuális' jelentést a *hidegvérű* kifejezés. Ez a metaforika kizárólag a németben meglévő *schwul* – *schwül* hasonlóságon alapszik, hiszen a (test)hőmérséklet semmilyen valós kapcsolatban nincs a szexuális orientációval.

A sorban a *meleget* követő *buzi* és *homokos* két alapvető szócsaládra utal a homoszexuálisok külső megnevezésének területén. A második helyre kerülő *buzi* a *buzeráns*<sup>14</sup> alakból rövidüléssel jött létre. Ebbe a családba tartoznak a következő, szlengben gyakran használatos végződésekkkel ellátott kifejezések: *buzi*, *buzeráns*, *buzerák*, *buzzancs*, *buzzantyú*, *burnyák*, *buznyák*, *buzernyák*, illetve az összetétellel létrehozott *buzivirág*. Érdekes adalék, hogy nem csupán a *buz-* illetve *búz-* kezdetű szavak jelentéskörére van hatással a *buzi*-val való hasonlóság (például *búzavirág*), hanem a *bu-* és *bú-* kezdetűek is az érintett szavak közé tartoznak (pl.: *bútor*). Ezt a szócsaládot a megkérdezettek mindennapi beszédben használatos, illetve pejoratív, sértő jellegűnek találták. Ez utóbbi jegynek tudható be, hogy a homoszexuális öndefinícióban nem játszik szerepet. A megkérdezettek közül néhányan azt is jelezték, hogy a *buzi* mint heteroszexuális öndefiníció is működhet abban az esetben, ha például a következő mondatban fordul elő: „De *buzi* vagyok!” Természetesen ebben a kontextusban a szó már elvesztette a szexuális orientációra utaló jellegét, és csupán a pejoratív jegyet tartva meg a „De hülye vagyok!” mondattal lehet egyenértékű. Ebből kiindulva a *buzi* hasonló utat járt be, mint a KEMÉNY GÁBOR (1999) által említett *köcsög* 'börtönben, gyakran kényszernek engedve' a nő szerepét játszó férfi', ebből 'homoszexuális férfi', majd 'hitvány, nyomorult alak' (ez utóbbi jelentésben a metafora szexuális eredete, illetőleg értelme már elhomályosult)<sup>15</sup>. Ezen jelentésváltozás révén mind a *buzi*, mind pedig a *köcsög* ma már elsősorban (szexuális jelentés nélküli) szitokszó.

A heteroszexuális válaszadók által gyűjtött kifejezések közül a harmadik legjelentősebb a *homokos*. A szó a „*homoszexuális* ... tréfás-eufemisztikus megcsonkítása a

<sup>13</sup> Érdemes itt röviden kitérni ennek a metaforikus skálának a valós alapjára, ugyanis Kinsey összeállított egy hétfokozatú skálát, amely az embereket szexuális viselkedésük alapján osztályozza. A skála két végpontja a kizárólagos hetero- ill. homoszexualitás; a közbülső öt fokozatot a biszexuálisok képezik, férfiaknál több mint 50%-os részarányban.

<sup>14</sup> A német *Buserant* átvétele a szóvég latinositásával. Az olasz nyelven keresztül a latin *Bulgari* „bolgárok” népnévre vezethető. Az etimológiával kapcsolatban vö.: NÁDASDY ÁDÁM (2001): Örömtelen eretnekek, *Magyar Narancs*, XIII/07.: 40., illetve *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára* (1976), Akadémiai Kiadó, Bp., *buzi* és *buzeráns* szócikkek.

<sup>15</sup> KEMÉNY GÁBOR (1999): A nyelv mint „szabályszerűség”, *Magyar Nyelvőr*. 123. /4.: 399.

*homo-* előrésznek a *homokos* (<: *homok*) melléknévhez való igazításával...<sup>16</sup>. A *homokos* változatai a következők: *homo*, *homó*, *homi*, *homesz*, *homcsi*, *homeráj*, illetve olyan összetett szavak, mint a *homokbucka* és a *homokbánya*. A *homokos* szó eredeti „homokkal borított” jelentésére megy vissza a *földes* szó, mely a *homokos*-hoz hasonlóan szintén felvette a „homoszexuális” jelentést. A *homokos* másodlagos jelentésének hatására a *homok*-hoz kapcsolódó számos kifejezés, mondás jelentésköre bővült a „homoszexualitás” irányába. Bár nem a *homoszexuális* szinonimái, mégis érdemes itt megjegyezni a *homokozik*, *homokozó*, *homokparton született* és a *homok került a gépezetbe* szavakat, szókapcsolatokat, melyek nagyon jól mutatják, hogy a *homo-* és a *homok* közötti hangzásbeli hasonlóság hogyan gyakorolt hatást nem csak a *homok*-ból képzett melléknévre (*homokos*), hanem szinte valamennyi *homokból* képzett vagy összetételben vele együtt szereplő szó jelentéskörére.

A lista negyedik helyén szereplő *köcsög* a fent említett ’a nő szerepét játszó férfi’ jelentést, és ennek révén jelentésbővüléssel a ’homoszexuális’ jelentést az anális szexuális aktusban betöltött fizikai szerep révén kapta. A *buzi*-val kapcsolatban megfogalmazott jelentéselhomályosulás, és ezáltal a szexuális orientációra vonatkozó jelentés háttérbe szorulása a *köcsög* esetében hasonló következményekkel járt, tehát a „Olyan köcsög vagy!” mondat nem feltétlenül (sőt, szinte sohasem) vonatkozik a szexuális beállítottságra. Viszonylag szűk körű a *köcsög*-ből létrehozott szinonimák csoportja, rövidüléssel alakult ki a *köcsi* szó, illetve a *köcsög* elsődleges jelentésének szinonimája, a *kancsó* szintén felvette a ’homoszexuális’ jelentést. Míg a *buzi* és a *homokos* esetében inkább csak valószínűsíthető, hogy elsősorban a homoszexuális férfiakra vonatkoznak, addig a *köcsög* a szexuális aktusra utaló voltával egyértelműen csak a ’homoszexuális férfi’ jelentéssel bír.

Ötödik helyen szerepel a *leszbikus*, mely az első kizárólag nőkre vonatkozó kifejezés. Ehhez a szócsaládhoz köthető még a *leszboszi*, a *leszbi* és a *leszbibaba*.

Érdekes kérdésként vetődhet fel, hogy maga a *homoszexuális* kifejezés miért nem szerepel a listán előkelőbb helyen. Erre a kérdésre többféle válasz is elképzelhető: egyrészt a kérdőív felhívásában a *homoszexualitás* szó szerepel, ezért talán a válaszadók többsége nem tartotta fontosnak megemlíteni az ebből képzett melléknevet, másrészt az is elfogadható magyarázat, hogy a *homoszexuális* túlságosan tudományos jellegű, ezért a beszélők többsége nem használja a mindennapokban. (Jelen dolgozatban éppen tudományos volta miatt élek ezzel a kifejezéssel.)

---

<sup>16</sup> *A magyar nyelv történeti-etimológiai szótára* (1976), szerk.: BENKŐ LORÁND–KISS LAJOS–PAPP LÁSZLÓ: Akadémiai Kiadó, Bp., *homokos* szócikk.

Összességében tehát bár a heteroszexuálisok 84%-a mondja azt, hogy a homoszexualitás magánügy vagy emberi alapjog, tehát ha nem is támogatják, de nem ítélik el, ennek ellenére az öt leggyakrabban használt kifejezés közül három (buzi, homokos, köcsög) pejoratívnak tekinthető. Ez mindenképpen elgondolkasztató, ha a „politikai korrektség” létjogosultsága felől közelítünk a kérdéshez, hiszen a tapasztalat azt mutatja, hogy a valós nyelvhasználatot nem vagy alig befolyásolja. Ennél az adathoz természetesen érdemes figyelembe venni a válaszadók azon vágyát, hogy jobb színben tüntessék fel saját gondolkozásmódjukat. Ezen a ponton lép közbe a „politikai korrektség”: még ha a beszélők nyelvhasználatát csak korlátozott mértékben képes is megváltoztatni, előír számukra egy kívánatos beszélői magatartásformát és nyelvhasználatot, vagyis tudják, hogy adott témában melyek a „politikailag korrektnek” tekintett kifejezések. Megítélésem szerint ezzel nem az adott társadalmi kisebbséget sújtó előítéleteket csökkenti, még csak nem is azok nyelvi megnyilvánulásait szorítja vissza, hanem egyrészt a homoszexuálisok öndefinícióját figyelmen kívül hagyva teremt eufemisztikus formákat, másrészt azoknak a kifejezéseknek a helyére, melyeket pejoratívnak *ítél*, újabb kifejezések kerülnek be a mindennapi nyelvhasználatba, mely minden külső, önkényes (bár kétségtől jóságú) hatástól függetlenül devianciaként tekint a homoszexualitásra, és ezért elítéli, megsérti, lenézi a homoszexuálisokat.

Ezek közé a terjedős, eufemisztikus formák közé sorolhatók a következő identitást jelölő kifejezések: *saját neméhez vonzódó, nemi identitását tekintve más, másként gondolkodó, azonos nemi irányultságú, alternatív nemi irányultságú, alternatív szexusú*. Úgy vélem, hogy ezek a kifejezések a „politikai korrektség” hatását mutatják, hiszen kivétel nélkül a heteroszexuális válaszadók említették őket, illetve valamennyit hivatalos formának ítélték. Mindez arra vall, hogy bár ismerik őket, de mindennapi nyelvhasználatukban nem alkalmazzák őket. Tehát azok a kifejezések, melyek egyértelműen azért alakultak ki, hogy egy már meglévő pejoratív kifejezést helyettesítsenek, és ezáltal visszaszorítsák a társadalmi előítéleteket. Ezzel szemben a tapasztalat azt mutatja, hogy ezek a formák meg is maradnak a hivatalos(an kívánt)nak, a beszélők tisztában vannak azzal, hogy az ilyen kifejezések mire szolgálnak, de függetlenül attól, hogy elfogadják-e a homoszexualitást vagy sem, kivonják magukat a „politikai korrektség” elvárásrendszeréből.

Miután megvizsgáltam, hogy a homoszexuálisok hogyan definiálják önmagukat kollektív, hivatalos, illetve egyéni, anonim módon, ezúttal azt vizsgálom, hogy a homoszexuális adatközlők milyen kifejezésekre asszociáltak a *homoszexualitás*-ról. Mindez azért is érdekes, mert nem csupán saját öndefiníciójukról, hanem a homoszexuálisok által a

társadalomnak tulajdonított kifejezésekről is számot ad ez a vizsgálat. A heteroszexuálisok válaszaik alapján összeállított listához hasonlóan a homo- illetve biszexuális válaszadóknál is a *meleg* szerepel az első helyen, majd ezt követi sorrendben a *buzi*, a *homokos*, a *köcsög* és a *ratyi*. Mindez nagy hasonlóságot mutat a heteroszexuálisok válaszaik alapján felállított listával. Csupán az ötödik helyen álló *ratyi* helyettesíti a heteroszexuálisoknál megjelenő *leszbikus*-t. Egyrészt ez azt jelenti, hogy alapvetően az asszociációk nem különböznek aszerint, hogy az adott válaszadó mennyiben érintett, másrészt pedig azt, hogy az elsődleges asszociáció korrelál a korábban már vizsgált önmegnevezéssel. Mint ahogy azt fenn már említettem, ez a lista nem a homo- illetve biszexuálisok által önmegnevezésként használt kifejezéseket tartalmazza, hanem bárminemű *homoszexualitással* kapcsolatos asszociációt. Ennek értelmében azt lehet mondani, hogy az első négy kifejezés (*meleg*, *buzi*, *homokos*, *köcsög*) egybehangzik a heteroszexuálisok, azaz a társadalmi többség által felállított lista elemeivel. Mivel azonban a homo-, illetve biszexuálisok szinte kivétel nélkül pejoratívnak, sértőnek jelölték meg a *buzi*, a *homokos* és a *köcsög* szavakat, azt mondhatjuk, hogy ebben esetben inkább arról van szó, hogy a homoszexuálisok szerint mit jelent a társadalom (szükségképpen a társadalmi többség) számára a homoszexualitás. Ennek tudható be az is, hogy a heteroszexuálisok válaszaik alapján összeállított listával ellentétben az ötödik helyen a *ratyi*<sup>17</sup> található, mely egyértelműen pejoratív, tehát a homo-, illetve biszexuálisok válaszaikban egy általuk feltételezett (illetve a mindennapokban tapasztalt) negatív magatartásbeli és nyelvi hozzáállást vázoltak fel.

Ehhez kapcsolható a fent már vizsgált kérdéskör, azaz a homoszexuális férfiak erőteljesebb jelenléte az asszociációk körében. Ez a kép tovább bővül azzal, hogy a homo- illetve biszexuálisok is elsősorban a homoszexuális férfiakra asszociáltak, illetve az általuk a társadalmi többségnek tulajdonított kifejezések is férfiakra vonatkoznak. A homo- és biszexuálisok válaszaik között a *leszbikus* kifejezés csak két személynél jelent meg a 14 válaszadóból, és mindkét személy nő (az egyik a harmadik, a másik az ötödik helyen említette). Tehát arra a következtetésre juthatunk, hogy a homoszexuális nők nem csupán a nagyobb társadalmi tolerancia miatt kapnak kevesebb figyelmet a heteroszexuálisok részéről, hanem a homo- és biszexuálisok is elsősorban a homoszexuális férfiakat részesítik előnyben asszociációikban.

---

<sup>17</sup> A 'homoszexuális férfi, aki a párkapcsolatban a női szerepet alakítja' jelentésű *ratyi* kifejezés valószínűleg a cigány nyelvből származik, vagy a *rāji* 'este, éjszaka' vagy a *rākji*, *rakji*, *rakji*, *rakli* '(nem cigány) lány' jelentésű szavakból. Vö.: SZABÓ EDINA (2005): *A mai magyar börtönszleng (1996-2005)*. (PhD. értekezés). Debrecen.

Érdeemes mégis röviden kitérni azokra a homoszexuális pár- és szexuális kapcsolatban betöltött szerepekhez fűződő elnevezésekre (*aktív, passzív, uni, bika, butch, femme, anyu, apu, jani, mari*), melyek nem kerültek be a leggyakrabban említett kifejezések közé, mégis fontos szempontokat jelenthetnek egy későbbi elemzés számára. A kérdéskör két kérdést vet fel. Egyrészt azt, hogy míg a homoszexuálisok elsősorban a szexuális aktusban betöltött szerep alapján különítik el a megnevezéseket (az *aktív, passzív*, illetve *uni* szavakat kizárólag homo- és biszexuálisok jelölték meg), addig a heteroszexuálisok inkább a sztereotípiáknak megfelelő<sup>18</sup> kifejezéseket részesítették előnyben: *anyu, apu, jani, mari, cicafiú*, stb. Másrészt a homoszexuális nőkkel szembeni nagyobb társadalmi tolerancia abban is megmutatkozik, hogy velük kapcsolatban a heteroszexuálisok sokkal kisebb mértékben támaszkodnak a fent említett sztereotípiákra. Ezt támasztja alá az is, hogy a leszbikus szerepekre vonatkozó kifejezések szinte kizárólag a homo- és biszexuális nők válaszaiban kaptak helyet (*butch, femme, bika*). Mindez tovább erősíti a homoszexuális nők és férfiak megítélése közötti alapvető különbség elméletét.

Egyetlen helyen lehetett világosan elkülöníteni a homo- és biszexuálisok által a heteroszexuálisoknak tulajdonított kifejezéseket és a saját kifejezéseiket, nevezetesen a saját identitás jelölésére alkalmasnak jelölt szavak esetében. A 14 válaszadó közül három egyáltalán nem jelölte meg, hogy mely kifejezéseket használja saját identitására, ugyanakkor rendkívül nagy többség, a fennmaradó tizenegyből kilenc megkérdezett nevezte meg a *meleg*-et, míg hat esetben jelölték meg a *buzi*-t és csupán két alkalommal a *gay*-t. A *meleg* nagyarányú jelenléte egybehangzik a homoszexuálisokat támogató szervezetek elnevezései és a chaten használt nickek alapján feltételezett önmegnevezéssel. Ugyanakkor a chates felhasználói nevek között rendkívüli gyakorisággal előforduló *gay* itt elenyésző arányban jelenik meg. A legfontosabb belátás azonban a *buzi* több mint 50%-os gyakorisága, mely arra enged következtetni, hogy egy általában pejoratívnak tekintett kifejezés is elveszti sértő jellegét, amint öndefinícióvá válik. Vizsgálatom ezen pontján válik megingathatóvá a „politikai korrektség” elvárásrendszere, hiszen egy adott társadalmi kisebbség önmegnevezését semmilyen módon nem lehet kétségbe vonni és pejoratívnak minősíteni. Ugyanakkor a homoszexuálisokra vonatkozó bevett „politikailag korrekt” kifejezések (pl.: *más*) szinte alig szerepelnek a homoszexuálisok önmegnevezései között, helyettük azonban

---

<sup>18</sup> Miszerint a homoszexuálisok párkapcsolatában az egyik fél mindig női szerepet tölt be, nem csupán szexuális, hanem lelki-érzelmi tekintetben is, ami külső megjelenésében is megmutatkozik: *nőies hanghordozás, lágy mozdulatok* stb.

számos olyan kifejezés kap helyet, melyeket a „politikai korrektség” nevében számúznunk kellene a mindennapi nyelvhasználatból.

Különböző vizsgálataim közös eredménye az a belátás, hogy a NÉMETH LÁSZLÓ (2001) által megfogalmazott „politikai korrektség” elvárásrendszere nincs döntő befolyással a homoszexuálisokról való beszédre, azaz a mindennapi nyelvhasználatra, és ezzel együtt a homoszexuálisok társadalmi szintű elfogadására sem. Jelen dolgozat nem amellett kíván érvelni, hogy a „politikai korrektségnek” nincs semmilyen hatása (hiszen láttuk, hogy a beszélők nagytöbbsége éppen a „politikai korrektség” elvárásrendszerének köszönhetően tisztában van a tőle –társadalmi szinten- elvárt kifejezésformával), hanem sokkal inkább arra kívánok hangsúlyt fektetni, hogy a „politikailag korrekt” kifejezésmód önmagában nem oldja fel a társadalmi feszültségeket. Nem hiábavaló az a közszereplők felé támasztott elvárás, hogy a társadalmon belül már meglévő feszültségeket ne szítsák megszólalásaikban használt pejoratív kifejezésekkel, de a „politikai korrektség” inkább eredménye lehet egy társadalmi szintű tanulási folyamatnak, semmint a változást megindító első lépés.

Természetesen jelen dolgozat nem vállalkozhatott arra, hogy a homoszexualitás nyelvi megjelenésének valamennyi aspektusát tárgyalja, hiszen mind szociológiai, mind nyelvészeti szempontból egy rendkívül szerteágazó témakörrel van szó. Céлом elsősorban az volt, hogy olyan kérdéseket vessek fel, melyek mindenképpen alkalmasak a továbbgondolásra, nem csupán a homoszexualitással kapcsolatban, hanem minden olyan társadalmi kisebbséggel kapcsolatban, amelyet érint a „politikai korrektség”.

## Kedves Látogató!

Miklós Eszter Gerda vagyok, a Debreceni Egyetem magyar szakos hallgatója.  
Most írom a záródolgozatomat a homoszexualitás nyelvi kifejeződéséről.

Szeretnék megkérni, hogy töltsd ki a következő rövid kérdőívet, melyet a szakdolgozatomhoz állítottam össze!  
Kérek, az első néhány kérdésre mindenképpen válaszolj! Természetesen adataidat és válaszaidat bizalmasan kezelem. (Biztosan kíváncsi vagy, miként fogom felhasználni a válaszaidat, ezért dolgozatomat mint a felmérés eredményét a [ketely.fw.hu](http://ketely.fw.hu) honlap keretei között - várhatóan 2005 júliusától - elolvashatod majd.)

Előre is köszönöm a segítséged, s remélem, számodra is hasznos lesz elgondolkodni a kérdéseken!

Csoportba soroláshoz:

**:A1: Hány éves vagy?**

éves vagyok	
-------------	--

A táblázatok megfelelő oszlopába írt X-szel jelöld meg válaszod!

**:A2: Milyen településen élsz?**

<b>A</b>	a fővárosban	<b>D</b>	város, 10-50 ezer lakos
<b>B</b>	város, 100-500 ezer lakos	<b>E</b>	település, 5-10 ezer lakos
<b>C</b>	város, 50-100 ezer lakossal	<b>F</b>	település, 5 ezernél kisebb

**:A3: Melyik megyében laksz?**

<b>A</b>	Bács-Kiskun	<b>L</b>	Nógrád
<b>B</b>	Baranya	<b>M</b>	Pest (Bp-vel)
<b>C</b>	Békés	<b>N</b>	Somogy
<b>D</b>	Borsod-Abaúj-Zemplén	<b>O</b>	Szabolcs-Szatmár-Bereg
<b>E</b>	Csongrád	<b>P</b>	Tolna
<b>F</b>	Fejér	<b>Q</b>	Vas
<b>G</b>	Győr-Moson-Sopron	<b>R</b>	Veszprém
<b>H</b>	Hajdú-Bihar	<b>S</b>	Zala
<b>I</b>	Heves	<b>T</b>	Mo-val határos ország
<b>J</b>	Jász-Nagykun-Szolnok	<b>U</b>	Európa más országa
<b>K</b>	Komárom-Esztergom	<b>V</b>	Európán kívül

**:A4: Mi a legmagasabb iskolai végzettség, amivel (már) rendelkezel?**

<b>A</b>	általános iskola	<b>D</b>	gimnáziumi érettségi
<b>B</b>	szakmunkás bizonyítvány	<b>E</b>	főiskolai diploma
<b>C</b>	szakközépiskolai érettségi	<b>F</b>	egyetemi diploma

**:B1: Nemed:**

<b>A</b>	férfi	<b>B</b>	nő
----------	-------	----------	----

**:B2: Hogyan határoznád meg magad a szexuális orientációd alapján?**

<b>A</b>	homoszexuális	<b>D</b>	transzszexuális
<b>B</b>	biszexuális	<b>E</b>	aszexuális
<b>C</b>	heteroszexuális		

**:B3: Miként gondolkodsz a homoszexualitásról?**

<b>A</b>	bűn	<b>D</b>	magánügy
<b>B</b>	betegség	<b>E</b>	emberi alapjog
<b>C</b>	norma-szegés		

Kifejezések:

A következő táblázatban sorold fel a homoszexualitással kapcsolatos összes általad ismert szót, kifejezést, 'szóvirágot' ami eszedbe jut! (identitás megnevezései, párkapcsolattal, életmóddal kapcsolatos kifejezések, szexualitás kifejezései, kultúra ágaiban megjelenő kapcsolódó kifejezések)

Alább 40 mezőt tölthetsz ki! Ha ennél is több kifejezés jut eszedbe egy másik úrlapon folytathatod! Azon ismét add meg csoportosító adataidat, és a megjegyzésben utalj rá, hogy egy előző kérdőív folytatása ez! A kérdőívet e-mailben a [ketely@fw.hu](mailto:ketely@fw.hu) címre küldheted.

	<b>:C: Szó vagy kifejezés</b>	<b>:D:</b>	<b>:E:</b>	<b>:F:</b>	<b>:G:</b>
<b>:1:</b>					
<b>:2:</b>					
<b>:3:</b>					

:4:					
:5:					
:6:					
:7:					
:8:					
:9:					
:10:					
:11:					
:12:					
:13:					
:14:					
:15:					
:16:					
:17:					
:18:					
:19:					
:20:					
:21:					
:22:					
:23:					
:24:					
:25:					
:26:					
:27:					
:28:					
:29:					
:30:					
:31:					
:32:					
:33:					
:34:					
:35:					
:36:					
:37:					
:38:					
:39:					
:40:					

**:D: A D oszlopban jelöld meg X-szel azokat a kifejezéseket, amiket mindennapi beszédedben használni szoktál!**

**:E: Az E oszlopban jelöld meg X-szel azokat a kifejezéseket, amiket saját identitásodra szoktál használni!**

**:F: Az F oszlopban jelöld meg X-szel azokat a kifejezéseket, melyeket pejoratívnak, sértőnek érzel!**

**:G: A G oszlopban jelöld meg X-szel azokat a kifejezéseket, melyeket hivatalosnak - jogi vagy adminisztratív területen használhatónak - érzel!**

Műszakiak:

**Ha valamilyen megjegyzésed van, itt közölheted:**